

# **Bilaga 1. Fördjupningsmaterial Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2022–2030**

1. Fördjupningsmaterial: Programmets mål och indikatorer	2
Källor	2
Definitioner	2
2. Specifikation programmets bidrag till Agenda 2030	6
3. Exempel på programmets övergripande kopplingar till andra styrande dokument	9

## 1. Fördjupningsmaterial: Programmets mål och indikatorer

Följande utgör fördjupningsmaterial gällande avsnittet mål och indikatorer i *Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2022–2030*. Inom ramen för programmet har åtta mål med totalt 21 indikatorer formulerats. Dessa indikatorer möjliggör uppföljning för att säkerställa måluppfyllnad gällande den övergripande målbilden “Hållbar destination 2030”.

Nedan redogörs för vilka källor som ligger till grund för indikatorernas presenterade nuläge. Slutligen listas ett antal definitioner av begrepp som förekommer i programmet.

### Källor

I de fall data inte funnits tillgänglig via interna eller externa källor har egna undersökningar genomförts för att fastställa ett nuläge. Dessa undersökningar är genomförda under sommaren/hösten 2021. Det har gjorts dels en undersökning med invånare i Göteborgsregionen (i programmet benämnd Invånarundersökning), dels en undersökning med svenska besökare (i programmet benämnd Besökarundersökning). Båda undersökningarna har genomförts via webbenkät med ett slumpmässigt urval av svenskar i åldern 18–75 år. Besökare definieras som personer som besökt destinationen någon gång under de senaste tre åren. I båda undersökningar uppgick antalet svarande till strax över 1000 personer. Svaren i undersökningarna kan utöver underlag till indikatorer i programmet, även ge ytterligare mer fördjupad information om besökares och invånares upplevelse av besöksnäringen på destinationen. Denna information kommer att utgöra underlag i arbetet med handlingsplaner kopplade till programmet.

Samtlig statistik som avser övernattningar på kommersiella boendeanläggningar så som hotell, stugbyar och vandrarhem är hämtad från SCB:s Inkvarteringsstatistik som månatligen redovisar bland annat antalet genomförda gästnätter, kapacitetsutnyttjande för hotellrum, genomsnittlig vistelselängd samt besökarnas nationalitetsfördelning. SCB ansvarar även för sammanställningen av statistik gällande övernattningar på campingplatser.

Statistik avseende övernattningar i privatuthyrda stugor och lägenheter kommer från Eurostat och är vid tiden för detta programs framtagande att klassas som experimentell, varför det kan komma att ske förändringar i hur statistiken presenteras i framtiden. Eurostat definierar storstadsområdet Göteborg som kommunerna Göteborg och Partille. Det är med andra ord övernattningar i dessa två kommuner som ingår i Eurostats sammanställning av statistiken och den indikator som presenteras. Statistiken baseras i nuläget primärt på data från plattformarna Airbnb, Booking.com, Tripadvisor och Expedia Group.

### Definitioner

Nedan förklaras några av de begrepp som går att finna under programmets avsnitt för mål och indikatorer. Begreppen är listade i bokstavsordning.

#### Beläggningsgrad

Med beläggningsgrad menas i vilken grad de tillgängliga rummen på destinationen under en period varit belagda av gäster. För hotell är beläggningsgraden ett vedertaget mått på hur väl utbudet tillgodoser efterfrågan. En genomsnittlig årlig beläggningsgrad på över 70% på destinationsnivå har historiskt antytt att det under perioder råder kapacitetsbrist, det vill säga att det inte finns tillräckligt antal lediga hotellbäddar för att möta efterfrågan vid toppar. En destination bör därför sträva efter att ha en genomsnittlig årlig beläggningsgrad strax under 70% för att på helårnivå ha en god balans

mellan utbud och efterfrågan på hotell. Nivån om 70% kan komma att behöva justeras i framtiden för att möta eventuella förändrade resmönster, exempelvis om nedgången i affärsresandet skulle visa sig vara bestående.

### Besökarindex

Besökarindex är ett sammanvägt mått av fyra frågor som ställs till besökarna i Besökarundersökningen avseende den upplevda känslan av; trygghet, tillgång till information, attraktiviteten i destinationens utbud samt bemötandet på destinationen. Dessa fyra frågeställningar har, efter rensning för dem som svarat "vet ej" vägts samman till en indikator - Besökarindex. Värdet kan som lägst ligga på -100 och som högst 100. Vid analys av underlaget tas även hänsyn till bakgrundsvariabler så som exempelvis kön, ålder, etnisk bakgrund och ekonomisk situation för ökad förståelse för hur olika besökare upplever destinationen. Därtill ställs i samma undersökning frågor om hur nöjda besökarna är med destinationens utbud inom ett antal utvalda områden (till exempel boende, transporter, aktiviteter, nöjen, mat) som ytterligare kan öka förståelsen för besökarnas upplevelse av destinationen samt synliggöra förbättringsområden.

### Besöksnäringensintensiva branscher

I programmet finns indikatorer avseende antalet anställda i besöksnäringensintensiva branscher samt antalet företag verksamma i besöksnäringensintensiva branscher. Med denna definition avses företag med verksamheter inom nedan listade SNI-koder. Definitionen av besöksnäringensintensiva branscher avgränsas primärt till reseanledningar, boenden, restauranger samt arrangörer och förmedlare. Branscher som drar nytta av turism, bl.a. detaljhandel och transportörer, är inte inkluderade.

Bransch
55.101 hotell med restaurang
55.102 konferensanläggningar
55.103 hotell utan restaurang
55.201 vandrarhem m.m.
55.202 stugbyar m.m.
55.300 campingplatser m.m.
55.900 andra logier
56.100 restauranger och barer
56.210 cateringföretag för enskilda evenemang
56.299 övriga cateringföretag
79.110 resebyråer
79.120 researrangörer
79.900 turistbyråer o.d.
84.125 myndigheter som administrerar program för kultur, miljö, boende
90.010 producenter av konstnärliga, litterära och artistiska verk
90.020 stödföretag till artistisk verksamhet
90.030 enskilda artister, författare, journalister m.fl.
90.040 teater- och konserthusföretag o.d.
91.020 museer
91.030 kulturminnesinstitutioner
91.040 botaniska trädgårdar, djurparker och naturreservat
93.111 skidsportanläggningar
93.112 golfbanor, golfklubbar

- 93.113 motorbanor
- 93.114 trav- och galoppbanor
- 93.119 sporthallar, idrottsplatser och andra sportanläggningar
- 93.120 sportklubbar och idrottsföreningar
- 93.191 tävlingsstall
- 93.199 professionella idrottsutövare, sportarrangörer, sportadministratörer
- 93.210 nöjes- och temaparker
- 93.290 övriga fritids- och nöjesanläggningar

#### Evenemang (definition avser indikator om evenemang utanför högsäsong)

I programmet finns en indikator avseende evenemang utanför högsäsong. De evenemang som ingår i denna definition baseras på statistik från Göteborg & Co som avser evenemang som genomförs utanför den traditionella högsäsongen för besöksnäringen (juni - augusti). De evenemang som ingår i beräkningen är publika evenemang med fysiska inslag som ligger utanför destinationens ordinarie utbud. Evenemang så som löpande föreställningar på teatrar eller seriespel i olika idrotter ingår alltså inte i sammanställningen då dessa ordinarie evenemang sker inom ramen för det lokala kultur- och föreningslivet. De evenemang som omfattas i sammanställningen är hållbara evenemang som tillför staden identifierade värden utifrån ett destinationsperspektiv. Det handlar om exempelvis gästnätter, biljettintäkter, medialt genomslag och arbetstillfällen, såväl som varumärkesstärkande värden. Evenemangen varierar stort i inriktning, upplägg, innehåll, deltagarantal och besökare. Det kan vara både enstaka och årligen återkommande evenemang. Exempel på evenemang som omfattas av indikatorn är musikfestivaler, stadsfestivaler som drar en större publik, större konserter, mästerskap, motionslopp och ungdomscuper.

#### GDSI hållbarhetsranking

Global Destination Sustainability Index (GDSI) är ett internationellt benchmarkingsystem som rankar destinationers hållbarhetsprestanda. Indexet utvecklas och hanteras av organisationen Global Destination Sustainability Movement, som är uppbackat av etablerade internationella besöksnäringensorganisationer såsom International Congress and Convention Association (ICCA) och European Cities Marketing (ECM). Syftet med GDSI är att bidra till och säkerställa att städer och regioner blir mer regenerativa, robusta och välmående platser att besöka, leva och verka i. Idén om ett index föddes på ett branschmöte i Göteborg 2010 och 2016 lanserades GDSI i Skandinavien. Idag använder drygt 70 destinationer från alla kontinenter ramverket för hållbar destinationsutveckling. Indexet har även integrerat FN:s globala mål för hållbar utveckling i ramverket.

Destinationens och besöksnäringens utveckling samspelar med stadens utveckling och insatser. Ur ett hållbart destinationsperspektiv är GDSI därför ett relevant verktyg som både förutsätter och speglar denna samverkan i de fyra områden som mäts:

- stadens miljömässiga hållbarhet
- stadens sociala hållbarhet
- besöksnäringens aktörers hållbarhet
- ledning, styrning och utveckling av destinationen

Indexet, som revideras regelbundet, pekar på väsentliga områden och insatser och blir på så sätt även ett utvecklingsverktyg. Att använda ramverket för destinationsutveckling ska gynna hela det lokala

turismekosystemet; från besökare, till invånare, till leverantörer och lokala myndigheter och bygger på samverkan mellan destinationens aktörer för att skapa mätbar förbättring och en robust destination. Ramverket omfattar även besöksnäringens möjligheter till att bidra till övrigt näringsliv liksom samverkan för att skapa långsiktigt positiva samhällseffekter.

Förutom samverkan på destinationen, skapar ramverket förutsättningar för att stödja och driva på aktörernas eget hållbarhetsarbete. GDSI ger också möjligheter till att synliggöra destinationen och goda exempel och lösningar i ett internationellt perspektiv.

Indexet blir allt viktigare i den internationella konkurrensen om möten, kongresser och evenemang liksom ur ett positionerings- och marknadsföringsperspektiv. Som relativt liten destination i världen stärker en bra placering i indexet destinationens konkurrenskraft.

#### Hållbarhetscertifierade evenemang och möten

Indikatorn mäter antalet diplomerade/certifierade evenemang på destinationen utifrån de vedertagna nationella och internationella standarderna SUSAs eventdiplomering, Hållbart Evenemang och ISO 20121 ledningssystem för hållbarhet vid evenemang. Observera att detta exkluderar flertalet internationella märkningar där vi saknar uppgifter. Indikatorn bör därför inte tolkas som att den ger en heltäckande bild av antalet evenemang och möten på destinationen som är hållbarhetscertifierade.

SUSAs eventdiplomering (SUSAs kravstandard för event 1:2022) samt certifieringen Hållbart Evenemang (som drivs av Greentime) baseras på de globala målen för hållbar utveckling, Agenda 2030 samt på oberoende tredjepartsrevision. ISO 20121 – ledningssystem för hållbara evenemang är ett certifierat ledningssystem. I standarden specificeras krav på ledningssystemet för hållbarhet vid evenemang eller evenemangsrelaterade aktiviteter. Evenemangsorganisationens processer och ledning av arbetet för att förbättra hållbarheten genom hela evenemangscykeln behandlas. Även för denna certifiering görs revision av oberoende tredje part, till exempel ett certifieringsorgan såsom Rise

#### Miljöcertifierade hotellrum/konferensanläggningar

Indikatorerna som avser andelen miljöcertifierade hotellrum och konferensanläggningar i Göteborgs stad bygger på uppgifter från anläggningarna som samlats in och sammanställts av Göteborg & Co (Gothenburg Convention Bureau) under perioden april-juli 2021. Samtliga hotell med över 50 rum har tillfrågats och för konferensanläggningar har en begränsning gjorts till att enbart inkludera de anläggningar som är dedikerade till möten, inte konferenshotell. Andelen som presenteras är den andel av hotellrummen/konferensanläggningarna som själva uppger att de innehar något miljöcertifikat för sin verksamhet. Några exempel på utförare av certifikaten är Svanen, Green Key, Krav, Susa Miljödiplomering och ISO 20121.

#### Möten (definition avser indikator om möten utanför högsäsong)

De möten som inkluderas i indikatorn för möten utanför högsäsong är möten med minst 200 delegater och där delegaterna gjort minst en övernattningsnatt på destinationen. Endast möten där Gothenburg Convention Bureau (Göteborg & Co) har varit drivande eller rådgivande i beslutsprocessen eller inkommande möten där Gothenburg Convention Bureau haft en aktiv roll ingår i definitionen för denna indikator. Gothenburg Convention Bureau prioriterar i sitt arbete möten som skapar hållbar tillväxt och som gagnar den lokala forskningen. Sammanställningen omfattar främst internationella och nationella vetenskapliga möten, politiska möten samt större företagsmöten med genomförande utanför den traditionella högsäsongen för besöksnäringen (juni - augusti). Utöver att generera gästnätter och turistekonomiska effekter, har möten positiva effekter på destinationen kopplat till bland annat kunskapsspridning, kompetenshöjning och talangattraktion, samt bidrar med långsiktiga värden för samhället samtidigt som de är varumärkesstärkande för destinationen.

## NPS

En av de indikatorer som används för uppföljning av mål inom perspektiven Besöka respektive Leva är NPS (Net Promotor Score). Detta är ett väletablerat mått för att mäta nöjdhet. Med NPS ställs en central fråga; om personen är villig att rekommendera andra att besöka destinationen. De svarande får ange sin rekommendationsgrad på en skala från 0–10. Värdet för NPS kan teoretiskt variera mellan –100 (lägst) till 100 (högst) och värdet som presenteras är summan av den andel som svarat 9 eller 10 på skalan minus den andel som svarat 0–6. NPS är ett vedertaget mått som används av många varumärken, företag och destinationer, såväl nationellt som internationellt. Det möjliggör för enskilda näringsidkare på destinationen att jämföra sin egen kundnöjdhet med den för destinationen som helhet.

## 2. Specifikation programmets bidrag till Agenda 2030

### Specifikation mål och delmål

<b>SDG:s Mål och Delmål med koppling till Besöksnärsprogrammet</b>	
<b>SDG 8: Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla</b>	<b>direkt</b>
8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten.	<b>direkt</b>
8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.	<b>direkt</b>

<b>SDG 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara</b>	<b>direkt</b>
11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.	<b>direkt</b>
11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.	<b>direkt</b>
11.7 Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn,	<b>direkt</b>

äldre personer och personer med funktionsnedsättning.	
11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.	<b>direkt</b>

<b>SDG 12: Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster</b>	<b>direkt</b>
12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.	<b>direkt</b>
12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.	<b>direkt</b>
12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.	<b>direkt</b>
12.b Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.	<b>direkt</b>

<b>SDG 17: Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling</b>	<b>direkt</b>
17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.	<b>direkt</b>
17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.	<b>direkt</b>

<b>SDG 5: Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt</b>	Indirekt
--	----------

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering	Indirekt
---	----------

<b>SDG 10: Minska ojämlikheten inom och mellan länder</b>	Indirekt
10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.	Indirekt

<b>SDG 13: Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser</b>	Indirekt
13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.	Indirekt

<b>SDG 14: Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.</b>	indirekt
14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.	indirekt

<b>SDG 15: Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald</b>	indirekt
15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.	indirekt



### 3. Exempel på programmets övergripande kopplingar till andra styrande dokument

Styrande dokument	Fastställare	Giltighet	Anknytning till program för besöksnäringens utveckling 2022-2030	Koppling till strategier i program för besöksnäringens utveckling
Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram	KF	2021–2030	Tvärgående strategier som inbegriper att driva på utvecklingen av hållbara transporter, utvecklingen av hållbart byggande samt att skapa förutsättningar för att leva hållbart. Strategierna omfattar vidare att agera föregångare, planera för en grön och robust stad och driva på utvecklingen av cirkulär ekonomi.	1, 3, 4
Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program	KF	2018–2035	Syftar till att bedriva en mark- och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings- och expansions-behov. Att erbjuda bra lokaler och verksamhetsmark i rätt lägen och att stärka och utveckla strategiska lägen som möter näringslivets behov av tillväxt. Programmet har vidare som fokus att utarbeta en välutvecklad process för att attrahera investeringar och stödja företagsetableringar. Vidare innefattar dess strategier att stödja omställningen till en smart stad genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Programmet syftar till att Göteborg ska vara en attraktiv plats att verka och bo i, samt att besöka, och att marknadsföra staden genom att utveckla berättelsen om Göteborg. Vidare finns målsättning om att förenkla stadens processer ur ett näringslivsperspektiv.	1, 2, 3, 4

			<p>Programmet syftar till att stärka näringslivets förutsättningar för innovation, att tillvarata och attrahera kompetens samt att positionera staden som en ledande testmiljö för hållbara lösningar.</p>	
<p>Göteborgs Stads program för en jämlik stad</p>	KF	2018–2026	<p>Programmets mål och strategier inbegriper god och likvärdig tillgång till service i hela staden samt ett jämlikt basutbud av hälsofrämjande arenor och mötesplatser. Programmet syftar till samverkan för jämlik tillgång till hållbara livsmiljöer och att stadens fysiska miljöer ska skapa förutsättningar för socio-ekonomisk integration, trygghet och samman-hållning. Programmet syftar vidare till att utveckla en strukturerad och strategisk samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle.</p>	2, 3, 4
<p>Kulturprogram för Göteborgs Stad</p>	KF	2013–2021	<p>Programmet syftar till att främja delaktighet, interkulturell dialog och människors lust och motivation att ta del av och utöva konst och kultur. Programmet syftar vidare till att skapa en attraktiv livsmiljö i staden. Programmets tre områden; konstpolitik, kulturpolitik och kulturplanering beskriver kulturlivets aktörer som producenter och medskapare, kring utbud och jämlik tillgång till kultur.</p>	1, 2, 3

Göteborgs Stads innovationsprogram	KF	2018–2023	<p>Programmets mål omfattar att Göteborgs Stad har ett strukturerat arbetssätt som säkerställer effekt och nytta i gemensamma prioriteringar där innovation är ett verktyg, att medarbetare i Göteborgs Stadsförvaltningar och bolag har goda förutsättningar att vara innovativa och utveckla verksamheten och att Göteborg ska vara erkänd som innovationsledande stad.</p> <p>Programmet belyser vidare att innovation skapar nytta för boende, besökare och näringsliv och bidrar till ett jämlikt och hållbart Göteborg</p>	3, 4
Göteborgs Stads Grönstrategi - för en grön och tät stad	Park- och natur-nämnden	2014–2035	<p>Strategins målsättningar handlar om att Göteborg är en tät och grön stad där de offentliga platserna bidrar till ett rikt och hälsosamt stadsliv. Strategin lyfter vikten av att säkerställa god tillgång till parker och naturområden och skapa ett varierat innehåll i parker och naturområden.</p>	1, 3, 4
Göteborgs Stads Trafikstrategi för en nära storstad	Trafik-nämnden	2014–2035	<p>Programmets strategier för stadsrum innefattar mål om att omdisponera gaturummet och skapa mer yta där människor vill vistas och röra sig.</p>	1, 2, 3
Översiktsplan för Göteborgs Stad	KF väntas fatta beslut om förslag till ny Översiktsplan under våren 2022.	2022–2050	<p>Planen belyser att de ökande turistströmmarna behöver mötas av ett större utbud av boende i olika former och prisklasser. Andra nödvändiga investeringar handlar om arenor och anläggningar, infrastruktur och transporter, kulturutbud och kommersiella ytor, naturupplevelser mm som alla är viktiga för besöksstadens attraktivitet på olika sätt. Planen belyser vidare att den nära tillgången till parker, natur och vatten bidrar till ökad hälsa och människors känsla av välmående. Kollektivtrafiken</p>	2, 3

			<p>behöver säkerställa god mobilitet, tillgänglighet och framkomlighet till evenemangsplatser och attraktioner. Fysisk planering för besöksnäringen i Göteborg innebär i hög grad att skapa attraktivitet genom reseanledningar och tillgänglighet.</p>	
<p>Göteborgs Stads Fördjupad översiktsplan centrum</p>	<p>KF väntas fatta beslut om förslag till ny Översiktsplan under våren 2022.</p>	<p>2022–2050</p>	<p>Planen belyser att det finns en stark koppling mellan kulturella och kreativa företag och besöksnäringen, där upplevelsen och verksamheten kan vara direkt bunden till en plats och de största kundgrupperna är turister och privatpersoner. Planen talar vidare om vikten att främja en tillåtande atmosfär när det kommer till spontana och återkommande kulturyttringar, festivaler och evenemang</p>	<p>2, 4</p>